ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНО ЖУРИ ЗАПОВЕД № РД -09-98 ОТ 12.10 2016 Г. СЕКЦИЯ „ГРАЖДАНСКОПРАВНИ НАУКИ“ БАН, ИНСТИТУТ НА ДЪРЖАВАТА И ПРАВОТО

СТАНОВИЩЕ

от проф.д-р Маргарита Стефанова Бъчварова, професионално направление 3.6- Право, научна специалност- Гражданско семейно право (Търговско право), Икономически университет – Варна

Основание – Заповед № РД -09-98 от 12.10 2016 г. на Директора на БАН за определяне на научно жури относно защита на дисертационен труд към ИДП към БАН **на тема „ Безналични акции“ с** автор Росен Петков Балтов, задочен докторант по Гражданско и семейно право към БАН, Институт на държавата и правото, научен ръководител: доц д-р Григор Григоров

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ И ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНО ЖУРИ,

Относно разработения **дисертационен труд на тема „ Безналични акции“ с** автор Росен Петков Балтов изразявам следното становище:

I. Професионална автобиография на докторанта

Докторант Росен Петков Балтов е магистър по право с професионална квалификация „юрист“ по данни от диплома рег. № 0884/ 1998 г. на Варненски Свободен университет. От 1999 година работи в съдебната система като заема длъжността съдия по вписавнията. През периода 1998-2000 година е хоноруван преподавател към ВСУ в качеството си на асистент по международно публично и по търговско право към Технически университет гр. Варна.. Общият му професионален стаж е повече от 15 години. Докторант Росен Балтов е участвал в специализирани обучения към Националния институт на правосъдието (2009-2010) по проблеми относно гаранции за справедлив съдебен процес, за правото на личен семеен живот, възможности на информационната система на имотния регистър и др. Владее английски език.

Росен Балтов е зачислен като задочен докторант към секция „Гражданскоправни науки“ при ИДП на БАН с тема на дисертационния труд „Безналични акции“. Той е положил успешно предвидените изпити по специалността (Протокол от 24.09.2014) и по английски език (Удостоверение № 2/ 11.01.2010 г). С решение на Научния съвет, документирано в Протокол № 4, т.1 от 07.05.2015 година е отчислен с право на защита.

II. Обща оценка на дисертационния труд

Дисертационният труд е комплексно теоретично изследване, в основата на което е идеята да се актуализира действащото ни право, уреждащо правния режим на безналичните акции. То е в общ обем от 218 страници, разпределени в увод, три глави, заключение и ползвана литература. В структурно отношение е налице балансираност в отделните части на научното изследване. Дисертационният труд съдържа около 70 източника : монографии, учебници, студии, статии на автори, утвърдени специалисти в областта на търговското ни право, преди всичко в българската доктрина. По темата на дисертационния труд са публикувани общо 11 статии в специализирани български издания. Авторефератът отразява адекватно същността на научното изследване и постигнатите резултати.

1.Актуалност на изследването

Проблемът, поставен в научното изследване, притежава актуален характер, породен от динамичния процес на дематериализация на ценните книги и трансформирането им от хартиен на електронен носител. Той се съпътства и с практико-приложни аспекти, поради разглеждането на ценните книги комплексно, от една страна като материализиращи членството в акционерно дружество и от друга страна като финансови инструменти на капиталовия пазар. Важен аргумент за актуалността на темата на дисертацията е и липсата на единно теоретично-изследване върху правната природа на безналичните акции и наличието на множество доктринални схващания, които следва да се анализират в контекста на актуалната правна уредба за тях. Законодателството ни регламентира сходни финансови инструменти, което налага да се определи мястото на безналичните акции сред обектите на правото и те да бъдат отграничени в резултат на особените им характеристики.

2.Характеристика на дисертационния труд.

В изследването се прилага комплексния подход и съвкупност от методи, а именно: нормативен, исторически, логически, индукция, дедукция, анализ, синтез. **Предмет** на изследването е *правният режим на понятието безналични акции като основните акценти са поставени върху изясняване на тяхната правна същност, сделките с тях и основните положения в правната ни уредба*. На тази основа е и поставената **цел** – „ ...да се формулират правните характеристики и да се изведе правната същност на безналичните акции“ (с. 10). **Научната теза** на автора е : *за създаване на единно понятие за ценните книжа, което да обхваща техните налични и безналични форми на основата на общите им съществени правни характеристики*. Посочената цел има преобладаващо методологичен характер, свързан с усъвършенстване и/или създаване на нови дефиниции. Независимо от това не може да се изолира и нейния практико-приложен аспект, най-вече свързан с тъкуване и прилагане на правните норми.

Задачата за постигането на целта е бланкетно формулирана, а именно: „ да се търсят правните характеристики и да се изведе същността на понятието безналична акция“ (с. 10). Приемам, че е възможно да се конкретизират и диференцират задачи в по-конкретен вид, които на практика дисертантът е осъществил в цялостната си разработка.

Глава първа разглежда безналичната акция като ценна книга.Авторът посочва становища на утвърдени изследователи в науката за понятието ценна книга като подчертава дискусионния характер на проблематиката. Акцията е разгледана от различни аспекти- като част от капитала, като членство в акционерното дружество, като ценна книга.Извършена е съпоставка между понятията налични и безналични ценни книжа (с. 24-27). Изложението би спечелило, ако авторът направи съпоставка и на понятията „право на акция“ и на „акция“, които не са равнозначни. Разгледани са и отделните права, които произтичат от акцията, диференцирани на имуществени, управителни и контролни (42-56) Изложението би спечелило, ако доктриналните становища не са само в сферата на българската правна теория, а и утвърдени в чуждестранатата специализирана литература..

Глава втора е посветена на сделките с предмет безналични акции.Извършено е сравнително проучване с правния режим на САЩ, Германия, Австрия, което следва да бъде оценено положително, поради наличието на развит финансов пазар в посочените държави. Разглежда се фактическия състав за прехвърляне на безналичните акции, съгласно действащото ни право. Предмет на анализ са и спорни юридически хипотези,

свързани с наследяване, делба на безналични акции и техния статут при условията на съпружеска имуществена общност. В тази връзка, предложението за създаване на изрична регламентация в тези хипотези следва да бъде подкрепено, тъй като нормите, регламентиращи вещите се явявят на практика неприложими.

Глава трета е озаглавена „Други сделки и правни действия с безналични акции“, в която се разглеждат- заем, маржин покупки на безналични акции, репо сделки, даване вместо изпълнение, залог и финансови обезпечения, запор и принудително изпълнение. Изложението е насочено към нормативен анализ на правната ни уредба. То би спечелило, ако се допълни със съдебна практика, която повдига дискусионни въпроси, които следва да бъдат научно анализирани. В ограничен вид е и критичния анализ на действащия ни правен ред.

III. Идентифициране на научните приноси в дисертационния труд

Основна положителна страна на дисертационният труд е приложението на компексния подход, който позволява понятието безналична акция да се разглежда на основата на различните функции, които осъществява: като носител на членството в акционерното дружество и като ценна книга. Изложението също отразява доброто познаване на правния регламент и наличната теория относно безналичните акции, както в общото, така и в специалното законодателство. Използваният сравнителен метод позволява на автора да извърши съпоставка между безналичните акции със сходни правни категории и по този начин да изведе особените й правни белези.

По темата на дисертацията са публикувани 11 статии, съгласно приложен списък, в специализирани сборници и научни издания. Те засягат отделни проблеми, свързани преди всичко със сделките с безналични акции, както и статута и отговорността на Централния депозитар. Публикациите удостоверяват подчертания научен интерес на докторанта по темата на дисертационния труд. Те отразяват съществени части от научното изследване и по този начин научните изводи на докторанта са придобили публичност в съвременната ни теория.

Научното изследване свидетелства за възможностите на докторанта да анализира действащата нормативна уредба, да извършва научни обобщения, да поставя на критичен анализ действащата практика, да обобщава и ползва съответната литература. Цитиранията на автора са коректни.

Най- съществен елемент на всеки дисертационен труд е извеждането на научни приноси, аргументирани и обосновани със способите на научния анализ и методи. Въз основа на извършеното научно изследване като значими научни приноси могат да бъдат посочени:

а)наличие на съвременно систематизирано научно изследване в сферата на безналичните акции, което обхваща изясняване на правната им същност и обосноваващо самостоятелното правно битие на този вид акции;

б) възможност за обогатяване на съществуващата правна теория на основата на систематизираните и анализирани доктринални схващания в специализираната литература.

в) теоретичните обобщения и критика могат да послужат за усъвършенстване на законодателството de lege ferenda;

г) за първи път се анализират и предлагат решения, свързани с казуси, които действащата ни регламентация не урежда изрично /делба на акции, наследяване и др./ като се обосновава необходимостта от създаването на специален регламент.

д) изводите от научното изследване притежават практическа приложимост и могат да послужат като мотиви в пратиката на съдебните органи;

Освен положителните страни на дисертационния труд, като препоръка към автора могат да се посочат следните критични бележки: а) налице е ограничена съдебна практика, която може да бъде изследвана по-задълбочено; б) от методологична гледна точка, за яснота е препоръчително обобщенията и изводите да се систематизират на края на всяка глава в научното изследване; в) дисертационният труд би спечелил, ако авторът предложи теоретични становища, разглеждащи същия проблем в чуждестранната литература и наука.

Заключение

Представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника за реда и условията за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на БАН и на ИДП към БАН.

Дисертационният труд съдържа научноприложни резултати, които се оценяват като принос в науката, отразява възможностите на дисертанта да извършва самостоятелни

научни изследвания и обобщения, което ми дава основание да предоставя **цялостна положителна оценка** и предлагам на членовете на научното жури да гласуват позитивно за присъждането на образователната и научна степен „доктор“по научната специалност „Гражданско и семейно право“ на задочен докторант Росен Петков Балтов към секция по Гражданскоправни науки в Института на държавата и правото към БАН.

6.01.2017 година

Варна проф. д-р М. Бъчварова.....